

به نام یزدان پاک

همه سوال های

حقوق جزا

(جلد ۱)

۱۳۹۳-۱۴۰۰

بازنگری شده براساس آخرین تغییرات حقوق جزا تا سال ۱۴۰۳

تالیف و تدوین

دکتر وحید کریمی راد

عنوان و پدیدآور: همه سوال‌های حقوق جزا

تالیف و تدوین: وحید کریمی راد

مشخصات نشر: تهران: پردازش، ۱۴۰۳

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۳-۷۴۳-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

موضوع: دانشگاه‌ها و مدارس عالی - ایران - آزمون‌ها

موضوع: حقوق - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)

موضوع: جزا - آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)

موضوع: آزمون دوره‌های تحصیلات تکمیلی - ایران

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۳۵۴۵۳۴/ح ۲۳۵۳

رده‌بندی دیویی: ۳۷۸/۱۶۶۴

شماره کتابخانه ملی: ۳۰۶۴۳۱۳

حق چاپ محفوظ و متعلق به نشر پردازش است.

همه سوال‌های کارشناسی ارشد حقوق جزا (جلد ۱). ۱۴۰۰-۱۳۹۳

تالیف و تدوین: دکتر وحید کریمی راد

ناشر: پردازش

چاپ اول: ۱۴۰۳

تیراژ: ۱۰۰

حروفچینی: پردازش

لیتوگرافی: پردازش

چاپ و صحافی: پردازش

قیمت: ۳۸۰۰۰۰ تومان

نشر پردازش

تهران: میدان انقلاب، خیابان فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری، روبه‌روی اداره پست، پلاک ۱۳۲ و ۱۳۰

ساختمان پردازش

تلفن: ۶۶۹۷۵۵۶۶ (خط ۱۰۰) دورنگار: ۶۶۴۰۷۴۰۸

www.Pardazesh.org

سایت برتر کشور در چهارمین و پنجمین همایش ملی تجارت الکترونیک

فهرست مطالب

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۳

۷	حقوق جزای عمومی
۹	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۱۱	حقوق جزای اختصاصی
۱۳	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۴

۱۷	حقوق جزای عمومی
۱۹	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۲۱	حقوق جزای اختصاصی
۲۳	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۵

۲۶	حقوق جزای عمومی
۲۸	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۳۰	حقوق جزای اختصاصی
۳۲	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی
۳۶	آیین دادرسی کیفری
۳۸	پاسخ نامه آیین دادرسی کیفری

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۶

۴۱	حقوق جزای عمومی
۴۳	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۴۵	حقوق جزای اختصاصی
۴۷	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی
۵۰	آیین دادرسی کیفری
۵۲	پاسخ نامه آیین دادرسی کیفری

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۷

۵۴	حقوق جزای عمومی
۵۶	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۵۸	حقوق جزای اختصاصی
۶۰	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی
۶۴	آیین دادرسی کیفری
۶۶	پاسخ نامه آیین دادرسی کیفری

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۸

۶۹	حقوق جزای عمومی
۷۱	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۷۳	حقوق جزای اختصاصی
۷۵	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی
۷۹	آیین دادرسی کیفری
۸۱	پاسخ نامه آیین دادرسی کیفری

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۹

۸۵	حقوق جزای عمومی
۸۷	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۹۴	حقوق جزای اختصاصی
۹۶	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی
۱۰۱	آیین دادرسی کیفری
۱۰۳	پاسخ نامه آیین دادرسی کیفری

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۴۰۰

۱۰۷	حقوق جزای عمومی
۱۰۹	پاسخ نامه حقوق جزای عمومی
۱۱۹	حقوق جزای اختصاصی
۱۲۱	پاسخ نامه حقوق جزای اختصاصی
۱۳۴	آیین دادرسی کیفری
۱۳۶	پاسخ نامه آیین دادرسی کیفری
۱۴۶	حقوق جزا و آیین دادرسی کیفری
۱۴۸	پاسخ نامه حقوق جزا و آیین دادرسی کیفری
۱۶۱	منابع

آزمون کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ۱۳۹۳

حقوق جزای عمومی

۱. با توجه به قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، هرگاه اصل دفاع مشروع محرز باشد ولی رعایت شرایط آن محرز نباشد،
(۱) دیه شخص از بیت‌المال پرداخت می‌گردد.
(۲) اثبات عدم رعایت شرایط دفاع بر عهده مدافع است.
(۳) اثبات عدم رعایت شرایط دفاع بر عهده دادستان است.
(۴) اثبات عدم رعایت شرایط دفاع بر عهده مهاجم است.
۲. فرد بیگانه در صورت ارتکاب کدام یک از جرایم ذیل در خارج از ایران طبق قانون مجازات اسلامی ایران، مجازات نمی‌شود؟
(۱) جعل دستخط مقام رهبری
(۲) جعل اسکناس رایج ایران
(۳) جعل نوشته رسمی رئیس جمهور
(۴) جعل نوشته رسمی یا غیررسمی رئیس جمهور
۳. تمثیل «جزیره متروک» توسط چه کسی، در کدام یک از مکاتب کیفری و برای چه موضوعی طرح شده است؟
(۱) کانت - مکتب عدالت مطلق - ثابت و لایتغیر بودن خاصیت سزاهندگی و اراعی کیفرها
(۲) ژوزف دومستر - مکتب اخلاق‌گرایی کیفری - ثابت بودن کیفرها
(۳) لمبروزو - مکتب تحقیقی - طرد بزهکاران مادرزاد
(۴) گاروفالو - مکتب فایده‌گرا - تبعید مجرمین خطرناک
۴. براساس قواعد تفسیر قوانین کیفری، کدام گزینه نادرست است؟
(۱) تفسیر گسترده به ضرر متهم جایز نیست.
(۲) تفسیر گسترده به ضرر متهم می‌تواند جایز باشد.
(۳) قوانین کیفری در موارد ابهام به سود متهم تفسیر می‌شود.
(۴) قوانین کیفری در موارد اجمال به سود متهم تفسیر می‌شود.
۵. کدام یک از مکاتب حقوق کیفری برای نخستین بار «شخصیت بزه‌کار» را به طور جدی مورد توجه و مطالعه قرار داد؟
(۱) مکتب نئوکلاسیک
(۲) مکتب فایده اجتماعی
(۳) مکتب تحقیقی (اثباتی)
(۴) مکتب دفاع اجتماعی نوین
۶. اگر شخص «الف» با میله‌ای به سمت شخص «ب» یورش ببرد و شخص «ب» میله را از دست او گرفته و سپس با همان وسیله شخص «الف» را مجروح کند، حکم مسأله براساس اصول و قواعد حقوق کیفری چگونه تعیین می‌شود؟
(۱) مورد از موارد دفاع مشروع بوده و شخص «ب» مسؤول نیست.
(۲) مورد از موارد حالت اضطرار است و شخص «ب» مسؤول نیست.
(۳) مورد از موارد دفاع مشروع نیست ولی مجازات شخص «ب» به دلیل تجاوز شخص «الف» تخفیف می‌یابد.
(۴) مورد از موارد دفاع مشروع نیست زیرا دفاع باید برای جلوگیری از تجاوز باشد و پس از خلع سلاح «الف» موردی برای دفاع نمانده است.
۷. با توجه به اصول حقوق کیفری، کدام گزینه در خصوص رابطه میان «انگیزه» و «قصد مجرمانه» صحیح است؟
(۱) انگیزه از قصد مجرمانه جداست و به‌طور کلی از ارکان عنصر معنوی جرم به شمار نمی‌رود.
(۲) انگیزه همان سوء نیت خاص در برخی جرایم عمدی است.
(۳) انگیزه همان سوء نیت عام در جرایم عمدی است.
(۴) انگیزه همان قصد مجرمانه در جرایم عمدی است.
۸. هرگاه فردی، دیگری را به انجام سرقت ساده تحریک کند، ولی مباشر، مرتکب سرقت مشدد شود، مجازات فرد محرک چگونه تعیین می‌شود؟
(۱) مجازات معاونت در سرقت مشدد
(۲) مجازات معاونت در سرقت ساده
(۳) به دلیل عدم وجود وحدت قصد مجازاتی ندارد
(۴) حداکثر مجازات معاونت در سرقت ساده
۹. اگر فردی پس از آتش زدن عمدی یک انبار برنج از محل فرار کرده و در حین فرار با اتومبیل خود عابری را زیرگرفته و به قتل برساند، آیا می‌تواند به حالت ضرورت استناد کند و چرا؟
(۱) بله، چون امکان دفع خطر وجود نداشته است.
(۲) بله، چون خطر حادث شده بوده است.
(۳) خیر، چون خطر را عمداً ایجاد کرده است.
(۴) حداکثر مجازات معاونت در سرقت ساده

۱۰. مطابق مبانی و قواعد کلی شرکت در جرم در حقوق کیفری، کدام گزینه نادرست است؟
(۱) در صورتی که شریکی از کیفیات تخفیف‌دهنده برخوردار باشد، این کیفیات در مورد سایر شرکاء نیز مؤثر است.
(۲) چنانچه هر یک از شرکاء به دلیلی کیفرپذیر نباشد، تأثیری در حق شریک دیگر نخواهد داشت.
(۳) کیفر شریک از دیدگاه نظری نمی‌تواند از کیفر فاعل جرم جدا باشد.
(۴) هر شریک مسؤولیت کامل کلیه اقدامات را به سهم خود داراست.
۱۱. در کدام یک از قوانین کیفری زیر در مورد «مستی» حکمی پیش‌بینی نشده بود؟
(۱) قانون مجازات عمومی ۱۳۰۴
(۲) قانون مجازات عمومی اصلاحی ۱۳۵۲
(۳) قانون راجع به مجازات اسلامی ۱۳۶۱
(۴) قانون مجازات اسلامی ۱۳۷۰
۱۲. همه جرایم ذیل مشمول مرور زمان نیستند، به جز:
(۱) کلاهبرداری
(۲) جرم سرقت مشدد
(۳) جمع‌آوری اطلاعات طبقه‌بندی شده
(۴) داخل شدن به اماکن سیاسی یا نظامی یا امنیتی
۱۳. مطابق قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، مدت آزادی مشروط اصولاً چه میزان است؟
(۱) ۲ تا ۴ سال
(۲) ۲ تا ۵ سال
(۳) ۱ تا ۵ سال
(۴) ۱ تا ۴ سال
۱۴. مطابق نص قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ در مقررات تعدد جرم، در کدام جرم اگر بزه حدی از جنس بزه تعزیری باشد، مرتکب به هر دو کیفر محکوم می‌شود؟
(۱) زنا
(۲) قذف
(۳) سرقت
(۴) روابط نامشروع
۱۵. مقررات موضوعه‌ی مربوط به کدام یک از نهادهای حقوق کیفری طبق قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ به صراحت نسخ شده است؟
(۱) کیفرهای اصلی
(۲) کیفرهای تکمیلی
(۳) کیفرهای تعزیری
(۴) اقدام‌های تأمینی و تربیتی

۱. گزینه (۴)
تبصره «۲» ماده (۱۵۶) ق.م.ا بیان داشته است: «هرگاه اصل دفاع محرز باشد، ولی رعایت شرایط آن محرز نباشد، اثبات عدم رعایت شرایط دفاع بر عهده مهاجم است».
۲. گزینه (۴)
ماده (۵) ق.م.ا چنین مقرر کرده است: «هر شخص ایرانی یا غیرایرانی که در خارج از قلمرو حاکمیت ایران مرتکب یکی از جرایم زیر یا جرایم مقرر در قوانین خاص گردد، طبق قوانین جمهوری اسلامی ایران محاکمه و مجازات می شود...»
...پـ جعل مهر، امضاء، حکم، فرمان یا دستخط رسمی رئیس جمهور... این ماده صرفاً راجع به جعل دستخط «رسمی» رئیس جمهور است و نوشته های غیر رسمی او را شامل نمی شود.
۳. گزینه (۱)
ضرب المثل جزیره مترکه بیانگر دکترین امانوئل کانت، از بنیان مکتب عدالت مطلق است. محتوای این ضرب المثل چنین است: همه ساکنان جزیره ای قصد ترک آنجا و استقرار در مکانی دیگر دارند. در میان آنان یک نفر محکوم به مرگ است. در این حالت آیا حکم را اجرا و سپس جزیره را ترک کنند یا محکوم را در همان جزیره رها کنند؟ اجرای کیفر در این زمان نفعی برای جامعه ندارد؛ زیرا با ترک جزیره، اجتماعی باقی نمی ماند. با این حال، کانت می گوید: عدالت همچنان باید اجرا شود؛ زیرا قانون اخلاقی الزام آور و مافوقی وجود دارد که اقتضای آن این است که جنایت بی کیفر نماند. (گلدوزیان، ایرج، حقوق جزای عمومی ایران، ص ۵۷)
۴. گزینه (۲)
تفسیر موسع قوانین جزایی ممنوع است؛ مگر آنکه یک قانون ماهوی شرایط جدیدی را پیش بینی کند که در این حالت، تا حدی که متن قانون اجازه می دهد، به نفع متهم قابل تفسیر است. (گلدوزیان، ایرج، حقوق جزای عمومی ایران، ص ۱۷۹) آنچه در تفسیر قوانین کیفری مهم است، ملحوظ داشتن نفع متهم است که گاهی از آن به تفسیر به نفع متهم تعبیر می شود. جواز تفسیر به نفع متهم ریشه در اصل برائت دارد که خود مبتنی بر اصل قانونی بودن جرم و مجازات است. (اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، ج ۱، ص ۲۱۷ و ۲۱۸)
۵. گزینه (۳)
مطابق مکتب تحقیقی (اثباتی) ارتکاب جرم حاصل شوم دو گونه از عوامل است. یک دسته عوامل درونی که متأثر از وضعیت مزاجی و وراثت بزهکار است و یک دسته عوامل برونی که مکتسب از محیط فیزیکی و به ویژه محیط اجتماعی است. (گلدوزیان، ایرج، حقوق جزای عمومی ایران، ص ۴۶) ظاهراً برای اولین بار این مکتب شخصیت بزهکار را مورد مطالعه جدی قرار داده است.
۶. گزینه (۴)
ماده (۱۵۶) ق.م.ا بیان داشته است: «هرگاه فردی در مقام دفاع از نفس، عرض، ناموس، مال یا آزادی تن خود یا دیگری در برابر هرگونه تجاوز یا خطر فعلی یا قریب الوقوع با رعایت مراحل دفاع، مرتکب رفتاری شود که طبق قانون جرم محسوب می شود، در صورت اجتماع شرایط زیر مجازات نمی شود:
الفـ رفتار ارتكابی برای دفع تجاوز یا خطر ضرورت داشته باشد...» در خصوص این سؤال، پس از اینکه «ب» میله را از دست «الف» می گیرد، خطری او را تهدید نمی کند و «الف» نمی تواند به او آسیب برساند؛ بنابراین پس از گرفتن میله، شرایط دفاع مشروع زایل می شود و بعد از آن اعمال «ب» مصداق دفاع مشروع نیست.
۷. گزینه (۱)
انگیزه شامل نفع یا ذوق یا احساسی است که بزهکار را به ارتکاب جرم سوق می دهد و اصولاً در تحقق جرم تأثیری ندارد، اما کیفیت آن ممکن است موجب تشدید یا تخفیف مجازات شود. (گلدوزیان، ایرج، حقوق جزای عمومی ایران، ص ۳۳۳) پس انگیزه بر خلاف قصد مجرمانه در ماهیت جرم بلا تأثیر است. عنصر روانی جرم عمدتاً به عمد و قصد کیفری خلاصه می شود. (اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، ج ۱، ص ۳۳۷)
۸. گزینه (۲)
تبصره ماده (۱۲۶) ق.م.ا در این خصوص تصریح نموده است: «برای تحقق معاونت در جرم، وحدت قصد و تقدم یا اقتران زمانی بین رفتار معاون و مرتکب جرم شرط است. چنانچه فاعل اصلی جرم، جرمی شدیدتر از آنچه مقصود معاون بوده است مرتکب شود، معاون به مجازات معاونت در جرم حقیف تر محکوم می شود».
۹. گزینه (۳)
ماده (۱۵۲) ق.م.ا چنین مقرر داشته است: «هرکس هنگام بروز خطر شدید فعلی یا قریب الوقوع از قبیل آتش سوزی، سیل، طوفان، زلزله یا بیماری به منظور حفظ نفس یا مال خود یا دیگری مرتکب رفتاری شود که طبق قانون جرم محسوب میشود، قابل مجازات نیست؛ مشروط بر اینکه عمداً خطر را ایجاد نکند و رفتار ارتكابی با خطر موجود، متناسب و برای دفع آن ضرورت داشته باشد». منطق و عدالت ایجاب می کند کسی که خطری را عمداً ایجاد کرده، سپس برای مقابله با آن به ناچار مرتکب جرم شود، مسئول رفتار خود به حساب آید. (اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، ج ۱، ص ۲۵۴)

۱۰. گزینه (۱)

ماده (۱۰۶) ق.م.ا در این خصوص چنین تصریح داشته است: «در جرایم تعزیری قابل گذشت هرگاه متضرر از جرم در مدت یکسال از تاریخ اطلاع از وقوع جرم شکایت نکند، حق شکایت کیفری او زایل می‌شود... هرگاه متضرر از جرم قبل از انقضای مدت مذکور فوت کند و دلیلی بر صرفنظر وی از طرح شکایت نباشد، هریک از ورثه وی در مهلت شش ماه از تاریخ وفات، حق شکایت دارد؛ پس در این سؤال، ورثه متوفی تا شش ماه بعد از فوت (تیرماه ۹۸) حق شکایت دارند.

۱۱. گزینه (۱)

در قانون مجازات عمومی که در سال ۱۳۰۴ تصویب شده بوده، درمورد مستی حکمی پیش بینی نشده بوده است.

۱۲. گزینه (۲)

ماده (۱۰۹) ق.م.ا بیان داشته: «جرایم ذیل مشمول مرور زمان تعقیب، صدور حکم و اجرای مجازات نمی‌شوند:

الف- جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور؛

ب- جرایم اقتصادی شامل کلاهبرداری و جرایم موضوع تبصره ماده (۳۶) این قانون با رعایت مبلغ مقرر در آن ماده؛

پ- جرایم موضوع قانون مبارزه با مواد مخدر».

دلیل نادرستی سایر گزینه‌ها:

کلاهبرداری بنا به تصریح بند «ب» ماده فوق مشمول مرور زمان نمی‌شود؛ بنابراین گزینه «۱» پاسخ سؤال نیست. جرایم بیان شده در گزینه‌های

«۳» و «۴» نیز از مصادیق بند «الف» ماده فوق‌الذکر است؛ پس پاسخ سؤال نیست.

۱۳. گزینه (۳)

ماده (۵۹) ق.م.ا در این خصوص تصریح نموده است: «مدت آزادی مشروط شامل بقیه مدت مجازات می‌شود. لکن دادگاه می‌تواند مدت آن را تغییر دهد و در هر حال آزادی مشروط نمی‌تواند کمتر از یک سال و بیشتر از پنج سال باشد؛ جز در مواردی که مدت باقی مانده کمتر از یکسال باشد...».

۱۴. گزینه (۲)

تبصره ماده ۱۳۵ ق.م.ا چنین تصریح داشته است: «در صورتی که جرم حدی از جنس جرم تعزیری باشد، مانند سرقت حدی و سرقت غیرحدی یا مانند زنا و روابط نامشروع کمتر از زنا، مرتکب فقط به مجازات حدی محکوم می‌شود و مجازات تعزیری ساقط می‌گردد؛ مگر در حد قذف که اگر قذف نسبت به شخصی و دشنام به دیگری باشد، مرتکب به هر دو مجازات محکوم می‌شود».

۱۵. گزینه (۴)

ماده (۷۲۸) ق.م.ا تصریح نموده: «کلیه قوانین و مقررات این قانون از جمله قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰/۰۵/۰۸، مواد (۶۲۵) تا (۶۲۹) و مواد (۷۲۶) تا (۷۲۸) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی «تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده» مصوب ۱۳۷۵/۰۳/۰۲، قانون اقدامات تأمینی مصوب ۱۳۳۹/۰۲/۱۲ و قانون تعریف محکومیت‌های مؤثر در قوانین جزایی مصوب ۱۳۶۶/۰۷/۲۶ و اصلاحات و الحاقات بعدی آن‌ها نسخ می‌گردد».

۱۶. هر گاه شریکی مال مشترک را سرقت نماید، به ارتکاب چه جرمی محکوم خواهد شد؟
 (۱) چنانچه بیش از سهم خود سرقت کرده باشد و مازاد سهم او به حد نصاب برسد، مستوجب حد سرقت می‌باشد.
 (۲) چنانچه قیمت کل مالی که سرقت کرده است به حد نصاب برسد، جرم سرقت محقق می‌شود و مستوجب حد سرقت می‌باشد.
 (۳) حتی اگر بیش از سهم خود سرقت کرده باشد، جرم سرقت محقق نمی‌شود ولی نسبت به مازاد سهم خود ضامن است و باید جبران نماید.
 (۴) چنانچه بیش از سهم خود سرقت کرده باشد، جرم سرقت محقق می‌شود ولی فقط مستوجب مجازات تعزیری خواهد بود.
۱۷. آقای «الف» که در ساحل دریا به حرفه نجات غریق اشتغال دارد، با مشاهده‌ی استمداد فردی در دیا در شرایطی که امکان کمک‌رسانی به او را دارد، از نجات وی خودداری می‌کند. ترک فعل او براساس کدام‌یک از مبانی زیر جم تلقی می‌شود؟
 (۱) ترک وظیفه ناشی از قانون یا قرارداد
 (۲) ولی او، حق قصاص، مصالحه و گذشت دارد.
 (۳) ترک وظیفه ناشی از ایجاد خطر قبلی
 (۴) ترک وظیفه ناشی از پذیرش اختیاری مسؤولیت
۱۸. اگر در میان اولیای دم مقتول ولی دم صغیری وجود داشته باشد نسبت به سهم صغیر چه کسی حق تصمیم‌گیری دارد؟
 (۱) ولی او فقط حق قصاص یا مصالحه دارد.
 (۲) ولی او، حق قصاص، مصالحه و گذشت دارد.
 (۳) در هر حال مقام رهبری می‌تواند در مورد او تصمیم بگیرد.
 (۴) حتماً باید صبر کرد تا صغیر بالغ شود و خود او تصمیم بگیرد.
۱۹. کدام‌یک از شرایط زیر برای مستوجب حد شدن سرقت ضروری است؟
 ۱- مخفیانه بودن ربایش
 ۲- مخفیانه بودن هتک حرز
 ۳- رسیدن سهم هر شریک به حد نصاب
 ۴- رسیدن ارزش مال مسروق به حد نصاب بدون توجه به تعداد سارقان
۲۰. از نظر حقوق ایران، کدام‌یک از موارد زیر می‌تواند رشاء محسوب شود؟
 (۱) مواد ۲۰۱ و ۳ (۲) موارد ۱ و ۳ (۳) موارد ۱ و ۳ و ۴ (۴) همه موارد
۲۱. دادن مال به کارمند دولت
 ۱- انجام معامله با بهای غیر واقعی با کارمند دولت
 ۲- توافق با کارمند دولت برای دادن مال به وی
 ۳- دادن وعده‌ی اعطای مال به کارمند دولت
 (۱) موارد ۱ و ۲ (۲) موارد ۱ و ۳ (۳) موارد ۱ و ۳ و ۴ (۴) همه‌ی موارد
۲۲. شخص «الف»، شخص «ب» را نادان خطاب می‌کند و «ب» نیز با ذکر واژه‌ی «خودتی» پاسخ او را می‌دهد. در صورتی که «ب» واقعاً نادان باشد، کدام‌یک مرتکب جرم توهین کیفری شده است؟
 (۱) هر دو مرتکب توهین کیفری شده‌اند.
 (۲) فقط شخص «ب»، زیرا سخن «الف» خلاف واقع نبوده است.
 (۳) فقط شخص «الف»، زیرا پاسخ «ب» عرفاً توهین تلقی نمی‌شود.
 (۴) فقط شخص «الف»، زیرا توهین شخص «ب» ارتجالی نبوده است.
۲۳. مهدورالدم بودن مقتول در چه زمانی موجب عدم ثبوت قصاص نفس یا دیه‌ی نفس می‌شود؟
 (۱) در زمان محاکمه‌ی متهم (۲) فقط در زمان ایراد ضربه (۳) فقط در زمان وقوع مرگ (۴) در زمان ایراد ضربه یا وقوع مرگ
۲۴. در مورد جرم ساختن مسکوکات تقلبی، فرآیند احراز عنصر مادی کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) شباهت سکه قلب و سکه اصلی ضروری نیست.
 (۲) سکه قلب باید عین سکه اصلی باشد.
 (۳) سکه قلب باید شبیه سکه اصلی باشد ولی شباهت ظاهری کافی است.
 (۴) حتی اگر سکه ساخته شده شبیه هم نباشد همین که طرف مقابل را فریب دهد کفایت می‌کند.
۲۵. شخصی مال غیر را بدون اجازه‌ی مالک به مبلغ صد میلیون ریال اجاره داده که ده میلیون ریال آن را وصول کرده است. جزای نقدی او چند میلیون ریال خواهد بود؟
 (۱) ده (۲) بیست (۳) صد (۴) دویست
۲۶. شخصی در نتیجه‌ی تأثیر مشترک یک ضربه‌ی چاقو و نیش سه حشره جان می‌سپارد. مسئولیت ضارب برای پرداخت دیه چه میزان است؟
 (۱) دیه‌ی کامل (۲) نصف دیه‌ی کامل (۳) یک سوم دیه‌ی کامل (۴) یک چهارم دیه‌ی کامل
۲۷. کدام گزینه در مورد جرایم رایانه‌ای که به نام شخص حقوقی و در راستای منافع آن صورت می‌گیرد، صحیح است؟
 (۱) هر گاه مدیر شخص حقوقی مرتکب جرایم رایانه‌ای شود، مجازات تنها متوجه او بوده و مسؤولیتی متوجه شخص حقوقی نخواهد بود.
 (۲) هر گاه کارمندان شخص حقوقی در اثر عدم نظارت مدیر شخص حقوقی مرتکب جرایم رایانه‌ای شوند، مسؤولیت کیفری فقط متوجه شخص حقوقی خواهد بود.
 (۳) هر گاه کارمندان شخص حقوقی با اطلاع مدیر و یا به دستور وی مرتکب جرایم رایانه‌ای شوند، مرتکبان مجازات می‌شوند و شخص حقوقی فقط ضامن خسارات وارده می‌باشد.
 (۴) هر گاه مدیر شخص حقوقی مرکب جرایم رایانه‌ای شود، علاوه بر مجازات مدیر مزبور، شخص حقوقی نیز مسؤولیت کیفری خواهد داشت.

۲۷. هر گاه در اثر رفتار مرکب آسیب‌های متعدد در بدن بزه دیده ایجاد شده باشد، کدام گزینه در مورد میزان دیه صحیح است؟
- (۱) چنانچه آسیب‌ها در اثر یک ضربه باشد تنها یک دیه دارد و اگر در اثر چند ضربه‌ی مرکب باشد چند دیه دارد.
 - (۲) چنانچه همه‌ی آسیب‌ها در یک عضو بوده ولی نوع هر آسیب غیر از نوع دیگر باشد، هر آسیب دیه‌ی جداگانه دارد.
 - (۳) چنانچه همه‌ی آسیب‌ها از یک نوع باشد، تنها یک دیه دارد و اگر از چند نوع باشد برای هر آسیب دیه‌ی جداگانه تعیین می‌شود.
 - (۴) چنانچه آسیب‌ها در اعضای مختلف باشد، هر آسیب دیه‌ی جداگانه دارد و اگر همه آسیب‌ها در یک عضو باشد، تنها یک دیه دارد.
۲۸. کدام گزینه در مورد کسی که مرتکب قتل سارقی شود که محکوم به مجازات جرم سرقت گردیده، صحیح است؟
- (۱) چنانچه مجنیّ علیه سرقت تعزیری مرتکب شده باشد، قاتل وی قصاص می‌شود و اگر سرقت وی مستوجب هر حدی باشد قاتل وی فقط به پرداخت دیه محکوم می‌شود.
 - (۲) چنانچه مجنیّ علیه سرقت مستوجب هر حدی مرتکب شده باشد، قاتل وی به قصاص و پرداخت دیه‌ی وی محکوم می‌شود.
 - (۳) چنانچه مجنیّ علیه سرقت مستوجب هر حدی مرتکب شده باشد، قاتل وی قصاص ندارد ولی به پرداخت دیه‌ی وی محکوم می‌شود.
 - (۴) چنانچه مجنیّ علیه سرقت مستوجب حد اعدام مرتکب شده باشد، قاتل وی به قصاص و پرداخت دیه محکوم نمی‌شود.
۲۹. در جرم قتل در صورت وجود قصد در فعل ارتكابی کدام گزینه صحیح است؟
- (۱) اگر مرتکب شبهه‌ی موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود داشته باشد، عمل وی مشمول قتل شبه عمدی می‌گردد.
 - (۲) اگر مرتکب شبهه‌ی موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود داشته باشد، تأثیری در ماهیت عمل او ندارد و فعل ارتكابی قتل عمدی محسوب می‌شود.
 - (۳) اگر مرتکب شبهه‌ی موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود داشته باشد، ولی فعل او نوعاً کشنده باشد، قتل عمدی واقع شده و الا قتل شبه عمدی خواهد بود.
 - (۴) تنها در صورتی که مرتکب هم شبهه‌ی موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود و هم شبهه‌ی حکمیه نسبت به عمل ارتكابی داشته باشد قتل شبه عمدی است و الا قتل عمدی محقق می‌شود.
۳۰. اگر کسی به قصد نسبت دادن زنا یا لواط به دیگری، الفاظی به کار برد که صریح در انتساب زنا یا لواط به خواهر یا برادر مخاطب باشد، چه جرمی محقق شده است؟
- (۱) هم جرم قذف محقق شده و هم جرم توهین که در صورت شکایت مخاطب، مرتکب به هر دو مجازات جرم قذف و توهین محکوم می‌گردد.
 - (۲) فقط جرم قذف نسبت به کسی که زنا یا لواط به او نسبت داده شده محقق شده است و به شرط شکایت وی، به مجازات حد محکوم می‌شود.
 - (۳) جرم قذف محقق نشده است ولی نسبت به مخاطب، اگر به علت این انتساب اذیت شده باشد، جرم توهین محقق شده است.
 - (۴) نسبت به کسی که زنا یا لواط متوجه او شده جرم قذف و نسبت به مخاطب جرم توهین محقق شده است.
۳۱. شخصی به دیگری با دادن ابزاری برای ارتكاب کلاهبرداری ساده کمک می‌کند، ولی فرد دوم با استفاده از کمک شخص اول مرتکب کلاهبرداری مشدد می‌شود. شخص اول را به ارتكاب چه جرمی محکوم می‌کنند؟
- (۱) شرکت در کلاهبرداری مشدد
 - (۲) معاونت در کلاهبرداری ساده
 - (۳) معاونت در کلاهبرداری مشدد
 - (۴) وی به ارتكاب معاونت یا شرکت محکوم نمی‌شود.
۳۲. مطابق ضوابط عرفی راجع به تشخیص اقوی بودن سبب از مباشر، در کدام مورد، شخص مباشر را می‌توان مسؤول صدمه وارد بر خویش قلمداد کرد؟
- (۱) دختری که برای فرار از تجاوز جنسی، خود را از بلندی پرت می‌کند.
 - (۲) خانمی که برای فرار از مزاحمت‌های جنسی راننده‌ی خودرو، در خودرو را باز کرده و به بیرون می‌پرد.
 - (۳) کارگری که پس از ایجاد شدن حریق در ساختمان تولیدی محل کارش، برای فرار از آتش، از پنجره به بیرون می‌پرد.
 - (۴) خانمی که برای فرار از تعقب ایدائی یک مرد متعرض، با دویدن در خیابان خود را زیر چرخ‌های یک اتومبیل در حالت حرکت می‌اندازد.
۳۳. قذف در چه صورتی مجازات حد ندارد؟
- (۱) تحریک شدن قاذف
 - (۲) فرزند بودن قاذف نسبت به مقذوف
 - (۳) نابالغ بودن بزه دیده یا پدر قاذف نسبت به مقذوف
 - (۴) فقط در صورت پدر بودن قاذف نسبت به مقذوف
۳۴. هر گاه قاضی دادگاهی به واسطه‌ی ارتشاء حکم به مجازاتی اشد از مجازات مقرر در قانون داده باشد، مجازات وی چگونه خواهد بود؟
- (۱) علاوه بر مجازات ارتشاء، در خصوص حکم بر مقدار زایدی که صادر کرده ضامن خسارات وارده به محکوم علیه خواهد بود.
 - (۲) به یکی از دو مجازات ارتشاء یا مقدار زایدی که مورد حکم واقع شده است، هر کدام بیشتر باشد، محکوم خواهد شد.
 - (۳) در خصوص اخذ رشوه، به مجازات ارتشاء و در خصوص حکم به مقدار زاید به مجازات انتظامی محکوم خواهد شد.
 - (۴) به هر دو مجازات ارتشاء و مقدار زایدی که مورد حکم واقع شده است، محکوم خواهد شد.
۳۵. ساختن نمونه‌ی تقلبی آثار فرهنگی تاریخی به قصد فروش آنها چه جرمی است؟
- (۱) جرم خاص است.
 - (۲) شروع به جرم کلاهبرداری محسوب می‌شود.
 - (۳) در حکم جرم قاچاق آثار فرهنگی تاریخی است.
 - (۴) شروعه جرم تحصیل مال از طریق نامشروع محسوب می‌شود.

۱۶. گزینه ۱)

با استناد به ماده ۲۷۷ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «هرگاه شریک یا صاحب حق، بیش از سهم خود، سرقت نماید و مازاد بر سهم او به حد نصاب برسد، مستوجب حد است.»

۱۷. گزینه ۱)

با استناد به مواد ۲۹۵، ۵۲۹ و ۴۹۲ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «ماده ۲۹۵- هرگاه کسی فعلی که انجام آن را برعهده گرفته یا وظیفه خاصی را که قانون بر عهده او گذاشته است، ترک کند و به سبب آن، جنایتی واقع شود، چنانچه توانایی انجام آن فعل را داشته است جنایت حاصل به او مستند می‌شود و حسب مورد عمدی، شبه عمدی، یا خطای محض است، مانند این که مادر یا دایه ای که شیر دادن را برعهده گرفته است، کودک را شیر ندهد یا پزشک یا پرستار وظیفه قانونی خود را ترک کند.» «ماده ۵۲۹- در کلیه مواردی که تقصیر موجب ضمان مدنی یا کیفری است، دادگاه موظف است استناد نتیجه حاصله به تقصیر مرتکب را احراز نماید.» «ماده ۴۹۲- جنایت در صورتی موجب قصاص یا دیه است که نتیجه حاصله مستند به رفتار مرتکب باشد اعم از آنکه به نحو مباشرت یا به تسبیب یا به اجتماع آنها انجام شود.»

۱۸. گزینه ۲)

با استناد به مواد ۳۵۴ و ۴۲۹ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «ماده ۳۵۴- اگر مجنی علیه یا همه اولیای دم یا برخی از آنان، صغیر یا مجنون باشند، ولی آنان با رعایت مصلحتشان حق قصاص، مصالحه و گذشت دارد و همچنین می‌تواند تا زمان بلوغ یا افاقه آنان منتظر بماند. اگر برخی از اولیای دم، کبیر و عاقل و خواهان قصاص باشند، می‌توانند مرتکب را قصاص کنند لکن در صورتی که ولی صغیر یا مجنون خواهان اداء یا تأمین سهم دیه مولی علیه خود از سوی آنها باشد باید مطابق خواست او عمل کنند. مفاد این ماده، در مواردی که حق قصاص به علت مرگ مجنی علیه یا ولی دم به ورثه آنان منتقل می‌شود نیز جاری است. این حکم در مورد جنایاتی که پیش از لازمالاجراء شدن این قانون واقع شده است نیز جاری است.» «ماده ۴۲۹- در مواردی که محکوم به قصاص، در زندان است و صاحب حق قصاص، بدون عذر موجه یا به علت ناتوانی در پرداخت فاضل دیه یا به جهت انتظار برای بلوغ یا افاقه ولی دم یا مجنی علیه، مرتکب را در وضعیت نامعین رها نماید، با شکایت محکوم علیه از این امر، دادگاه صادرکننده حکم، مدت مناسبی را مشخص و به صاحب حق قصاص اعلام می‌کند تا ظرف مهلت مقرر نسبت به گذشت، مصالحه یا اجرای قصاص اقدام کند. در صورت عدم اقدام او در این مدت، دادگاه می‌تواند پس از تعیین تعزیر بر اساس کتاب پنجم «تعزیرات» و گذشتن مدت زمان آن با أخذ وثیقه مناسب و تأیید رئیس حوزه قضایی و رئیس کل دادگستری استان تا تعیین تکلیف از سوی صاحب حق قصاص، مرتکب را آزاد کند.»

۱۹. گزینه ۱)

با استناد به مواد ۲۶۸ و ۲۷۵ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «ماده ۲۶۸- سرقت در صورتی که دارای تمام شرایط زیر باشد موجب حد است: الف- شیء مسروق شرعاً مالیت داشته باشد. ب- مال مسروق در حرز باشد. پ- سارق هتک حرز کند. ت- سارق مال را از حرز خارج کند. ث- هتک حرز و سرقت مخفیانه باشد. ج- سارق پدر یا جد پدری صاحب مال نباشد. چ- ارزش مال مسروق در زمان اخراج از حرز، معادل چهار و نیم نخود طلای مسکوک باشد. ح- مال مسروق از اموال دولتی یا عمومی، وقف عام و یا وقف بر جهات عامه نباشد. خ- سرقت در زمان قحطی صورت نگیرد. د- صاحب مال از سارق نزد مرجع قضایی شکایت کند. ذ- صاحب مال قبل از اثبات سرقت سارق را نبخشد. ر- مال مسروق قبل از اثبات سرقت تحت ید مالک قرار نگیرد. ز- مال مسروق قبل از اثبات جرم به ملکیت سارق در نیاید. ژ- مال مسروق از اموال سرقت شده یا مغضوب نباشد.» «ماده ۲۷۵- هرگاه دو یا چند نفر به طور مشترک مالی را برابیند باید سهم جداگانه هر کدام از آنها به حد نصاب برسد.»

۲۰. گزینه ۳)

با استناد به ماده ۳ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری که مقرر می‌دارد: «هر یک از مستخدمین و مامورین دولتی اعم از قضایی و اداری یا شوراهای شهرداریها یا نهادهای انقلابی و بطور کلی قوای سه گانه و همچنین نیروهای مسلح یا شرکتهای دولتی یا سازمانهای دولتی وابسته به دولت و یا مأمورین به خدمات عمومی خواه رسمی یا غیر رسمی برای انجام دادن یا انجام ندادن امری که مربوط به سازمانهای مزبور می‌باشد، وجه یا مال یا سند پرداخت وجه یا تسلیم مالی را مستقیماً یا غیر مستقیم قبول نماید در حکم مرتشی است اعم از این که امر مذکور مربوط به وظایف آنها بوده یا آنکه مربوط به مامور دیگری در آن سازمان باشد، خواه آن کار را انجام داده یا نداده و انجام آن بر طبق حقانیت و وظیفه بوده یا نبوده باشد و یا آنکه در انجام یا عدم انجام آن مؤثر بوده یا نبوده باشد به ترتیب زیر مجازات می‌شود.» اگرچه در پاسخنامه سازمان سنجش، گزینه صحیح را گزینه ۱ معرفی کرده است؛ ولی باتوجه به عبارت «خواه آن کار را انجام داده یا نداده باشد» که در ماده ۳ قانون تشدید ذکر شده، می‌توان گفت که این جرم از جرائم مطلق بوده؛ لذا کلمه «قبول نماید» به معنای «توافق کند» می‌باشد؛ بنابراین گزینه ۳ به عنوان گزینه صحیح خواهد بود.

در مورد عبارت «دادن وعده‌ی اعطای مال به کارمند دولت» نیز باید گفت: «دادن وعده» نیز با توجه نظریه شماره ۷/۲۶۵۷ مورخ ۱۳۷۲/۵/۱۹ اداره حقوقی قوه قضائیه در پاسخ به این سوال که: «آیا صرف وعده و قراری که بین راشی و مرتشی گذاشته می‌شود برای تحقق رش و ارتشا کافی است یا اینکه تسلیم و تسلیم مال یا وجه ضرورت دارد؟» به شرح زیر پاسخ داده است: (از عبارت مذکور در ماده ۳ قانون تشدید که مقرر می‌دارد: «وجه یا مال یا سند پرداخت وجه یا تسلیم مالی را مستقیماً یا غیر مستقیم قبول نماید»، و همچنین تبصره ۲ ذیل ماده مذکور که مقرر می‌دارد: «در تمام موارد فوق مال ناشی از ارتشا به عنوان تعزیر رشوه دهنده به نفع دولت ضبط خواهد شد»، این مفهوم حاصل است که مرتشی باید مال را دریافت نماید. به عبارت دیگر «قبول» به معنای «دریافت» است و با «دریافت» جرم ارتشا تحقق می‌یابد و إلا صرف وعده راشی به تنهایی کافی برای تحقق جرم نیست، مگر آنکه اقداماتی را که مرتشی انجام داده با وعده راشی جمعاً مفید شروع به جرم ارتشا باشد). (دکتر حسین میرمحمدصادقی، جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، ص ۴۱۹)

۲۱. گزینه (-)

با استناد به ماده ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «توهین به افراد از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک چنانچه موجب حد قذف نباشد به مجازات شلاق تا (۷۴) ضربه و یا پنجاه هزار تا یک میلیون ریال جزای نقدی خواهد بود.»

توهین یا اهانت در لغت از ریشه «وهن» به معنای سست گردانیدن است. در اصطلاح عبارت است از هر گونه رفتاری، اعم از قول، فعل، کتابت و اشاره که به گونه ای موجب وهن حیثیت مخاطب در نظر افراد متعارف و معمولی جامعه گردد. بنابراین اگر کسی دیگری را با کلماتی مخاطب قرار دهد که موجب تحقیر و استخفاف او شود در حالیکه مخاطب مستحق و سزاوار این این الفاظ و القاب نباشد بدان توهین گویند. توهین و فحاشی در زبان فارسی با کلمات زیر استعمال می‌شود:

فحش کاری، توهین، یاوه سرایی، یاوه گویی، ناسزا، دشنام، گفتار مستهجن، بد و بیراه، لیچار، سقط، یاوه، بیهوده، هرزه، هذیان، حرف مفت، جفنگ، ژاژ، چرند، بیحرمتی، تهمت، بهتان، توهین، سرزنش، سخن نیشدار، هجو، استهزا

برخی از ناسزاها عبارتند از: احمق، نادان، خرف، بی شعور، نفهم، بدچشم، علیه اللعنه، ازگل، بی شرف، پدرسوخته، بی همه چیز، پدرسگ، بدبخت، ورپریده، فاسد، خائن، رذل، غفرتیه، بدکار، هرزه، بی عفت، نانجیب، دروغگو، بی وجدان، خائن، پیمان شکن، ریاکار، دغل، وطن فروش، حقه باز، قانون شکن، بی غیرت، فرصت طلب، شیاد، آشغال، مزدور، نمک به حرام، دورو، مزد بگیر، دست نشاند، پولکی. بنابراین در مورد اینکه شخص «الف» مرتکب جرم توهین شده است هیچ شکی وجود ندارد ولی باید توجه داشت تنها استثنایی که وجود دارد در جایی است که مخاطب سزاوار استخفاف و کوچک شمردن باشد که عبارت است از: کافر، بدعت گذار و متجاهر (متظاهر) به فسق.

پس اینکه شخص «الف» به شخص «ب» که واقعاً انسان احمقی بوده، بگوید: «احمق» نمی‌توان این سخن او را توهین نسبت به شخص «ب» تلقی کرد؛ بنابراین عمل شخص «الف» نمی‌تواند مصداق توهین باشد، ولی اگر همین سخن را به یک انسان عادی نسبت بدهد، مصداق توهین بوده و مشمول مجازات تعزیر کیفری خواهد بود. اما در مورد شخص «ب» باید گفت: اگر واژگان مورد استفاده اساساً از نظر عرف توهین محسوب نشود، مثل اینکه شخصی در جواب توهین و فحاشی دیگری به گفتن کلمه «خودتی» بسنده کند، در چنین حالتی وی مرتکب جرم توهین کیفری نشده است. (دکتر حسین میرمحمدصادقی، جرایم علیه اشخاص، صص ۴۹۱ و ۴۹۲) بنابراین با توجه به توضیحات ارائه شده باید گفت: هیچ کدام از اشخاص «الف» و «ب» مرتکب جرم توهین نشده‌اند.

۲۲. گزینه (۴)

با استناد به ماده ۳۰۳ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «هرگاه مرتکب، مدعی باشد که مجنی علیه، حسب مورد در نفس یا عضو، مشمول ماده (۳۰۲) این قانون است یا وی با چنین اعتقادی، مرتکب جنایت بر او شده است این ادعا باید طبق موازین در دادگاه ثابت شود و دادگاه موظف است نخست به ادعای مذکور رسیدگی کند. اگر ثابت نشود که مجنی علیه مشمول ماده (۳۰۲) است و نیز ثابت نشود که مرتکب بر اساس چنین اعتقادی، مرتکب جنایت شده است مرتکب به قصاص محکوم می‌شود ولی اگر ثابت شود که به اشتباه با چنین اعتقادی، دست به جنایت زده و مجنی علیه نیز موضوع ماده (۳۰۲) نباشد مرتکب علاوه بر پرداخت دیه به مجازات مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» محکوم می‌شود.»

با توجه به اینکه ممکن است فعل مجرمانه (مثلاً چاقو زدن) و نتیجه مجرمانه (مثلاً مرگ) در دو زمان متفاوت رخ دهند، به نظر می‌رسد که اثبات مهدورالدم بودن قربانی در هر یک از این دو زمان برای فرار مرتکب از مسؤولیت کیفری، کفایت می‌کند، به عبارت دیگر، مقتولی محقون‌الدم محسوب می‌شود که حیات وی هم در زمان وقوع عمل مجرمانه تحت حمایت مقنن قرار داشته باشد و هم در زمان وقوع نتیجه. (دکتر حسین میرمحمدصادقی، جرایم علیه اشخاص، ص ۷۴)

بنابراین شخص مقتول:

- اگر در زمان وقوع فعل مجرمانه تحت حمایت مقنن بوده، زمان مرگ هم تحت حمایت مقنن بوده باشد، محقون‌الدم خواهد بود.
 - اگر در زمان وقوع فعل مجرمانه تحت حمایت مقنن نبوده، زمان مرگ هم تحت حمایت مقنن نبوده باشد، مهدورالدم خواهد بود.
 - اگر در زمان وقوع فعل مجرمانه تحت حمایت مقنن نبوده، زمان مرگ تحت حمایت مقنن نبوده باشد، مهدورالدم خواهد بود.
 - اگر در زمان وقوع فعل مجرمانه تحت حمایت مقنن نبوده، زمان مرگ تحت حمایت مقنن نبوده باشد، مهدورالدم خواهد بود.
- بنابراین صرف اثبات مهدورالدم بودن مقتول در یکی از زمان‌های وقوع فعل مجرمانه یا زمان مرگ، برای عدم قصاص قاتل کفایت می‌کند.

۲۳. گزینه (۳)

با استناد به مواد ۵۱۸ و ۵۲۰ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات که مقرر می‌دارد: «ماده ۵۱۸- هر کس شبیه هر نوع مسکوک طلا یا نقره داخلی یا خارجی از قبیل سکه بهار آزادی، سکه‌های حکومت‌های قبلی ایران، لیره و نظایر آن را از پول‌ها و ارزهای دیگر که مورد معامله واقع می‌شود، بسازد یا عالماً داخل کشور نماید یا مورد خرید و فروش قرار دهد یا ترویج سکه قلب نماید به حبس از یک تا ده سال محکوم می‌شود.»

«ماده ۵۲۰- هر کس شبیه مسکوکات رایج داخلی یا خارجی غیر از طلا و نقره را بسازد یا عالماً عمداً آن‌ها را داخل کشور نماید یا در ترویج آن‌ها شرکت کند یا مورد خرید و فروش قرار دهد به حبس از یک تا سه سال محکوم می‌شود.»

با توجه به مشهور بودن سکه، شرط تحقق جرم سکه قلب آن است که سکه ساخته شده شبیه سکه اصلی باشد. در صورت عدم شباهت، این جرم محقق نمی‌شود؛ لیکن شباهت ظاهری که بیننده عادی را در نگاه اول به اشتباه بیندازد کافی است و شباهت واقعی یعنی اینکه هر فرد متخصصی حتی با استفاده از وسایل و ابزار لازم گول خورده و سکه تقلبی را اصلی بپندارد ضرورتی ندارد. به عبارتی دیگر وجود شباهت ظاهری لازم و کافی است. (دکتر حسین میرمحمدصادقی، جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، ص ۳۸۶)

۲۴. گزینه (۱)

با استناد به ماده ۱ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری که مقرر می‌دارد: «هرکس از راه حيله و تقلب مردم را به وجود شرکتها یا تجارتخانه‌ها یا کارخانه‌ها یا موسسات موهوم یا به داشتن اموال و اختیارات واهی فریب دهد یا به امور غیر واقع امیدوار نماید یا از حوادث و پیشامدهای غیر واقع بترساند و یا اسم و یا عنوان مجعول اختیار کند و به یکی از وسایل مذکور و یا وسایل تقلبی دیگر وجوه و یا اموال یا اسناد یا حوالجات یا قبوض یا مفاصحاسب و امثال آنها تحصیل کرده و از این راه مال دیگری را ببرد، کلاهبردار محسوب و علاوه بر رد مال به صاحبش، به حبس از یک تا هفت سال و پرداخت جزای نقدی معادل مالی که اخذ کرده است محکوم می‌شود. در صورتی که شخص مرتکب بر خلاف واقع عنوان یا سمت ماموریت از طرف سازمانها یا مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت یا شرکت‌های دولتی یا شهرداریها یا نهادهای انقلابی و بطور کلی قوای سه گانه و همچنین نیروهای مسلح و نهادها و مؤسسات مأمور به خدمت عمومی اتخاذ کرده یا اینکه جرم با استفاده از تبلیغ عامه از طریق وسایل ارتباط جمعی از قبیل رادیو، تلویزیون، روزنامه و مجله یا نطق در مجامع و یا انتشار آگهی چاپی یا خطی صورت گرفته باشد یا مرتکب از کارکنان دولت یا مؤسسات و سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت یا شهرداریها یا نهادهای انقلابی و یا بطور کلی از قوای سه گانه و همچنین نیروهای مسلح و مأمورین به خدمت عمومی باشد، علاوه بر رد اصل مال به صاحبش، از دو تا ده سال و انفصال ابد از خدمات دولتی و پرداخت جزای نقدی معادل مالی که اخذ کرده است محکوم می‌شود.»

۲۵. گزینه (۲)

با استناد به مواد ۵۲۶ و ۵۳۳ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «ماده ۵۲۶- هرگاه دو یا چند عامل، برخی به مباشرت و بعضی به تسبیب در وقوع جنایتی، تأثیر داشته باشند، عاملی که جنایت مستند به اوست ضامن است و چنانچه جنایت مستند به تمام عوامل باشد به طور مساوی ضامن می باشد مگر تأثیر رفتار مرتکبان متفاوت باشد که در این صورت هریک به میزان تأثیر رفتارشان مسؤول هستند. در صورتی که مباشر در جنایت بی اختیار، جاهل، صغیر غیرممیز یا مجنون و مانند آنها باشد فقط سبب، ضامن است.» «ماده ۵۳۳- هرگاه دو یا چند نفر به نحو شرکت سبب وقوع جنایت یا خسارتی بر دیگری گردند به طوری که آن جنایت یا خسارت به هر دو یا همگی مستند باشد، به طور مساوی ضامن می باشند.» در این حالت اگر عامل قهری متعدد هم بوده باشد، بازهم پرداخت نصف دیه برعهده عامل انسانی خواهد بود.

۲۶. گزینه (۴)

با استناد به مواد ۲۰ و ۱۴۳ قانون مجازات اسلامی و همچنین ماده ۷۴۷ بخش تعزیرات که مقرر می‌دارد: «ماده ۲۰- در صورتی که شخص حقوقی براساس ماده (۱۴۳) این قانون مسؤول شناخته شود، با توجه به شدت جرم ارتكایی و نتایج زیان بار آن به یک تا دو مورد از موارد زیر محکوم می شود، این امر مانع از مجازات شخص حقیقی نیست: الف- انحلال شخص حقوقی ب- مصادره کل اموال پ- ممنوعیت از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی به طور دائم یا حداکثر برای مدت پنج سال ت- ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه به طور دائم یا حداکثر برای مدت پنج سال ث- ممنوعیت از اصدار برخی از اسناد تجاری حداکثر برای مدت پنج سال ج- جزای نقدی چ- انتشار حکم محکومیت به وسیله رسانه ها تبصره- مجازات موضوع این ماده، در مورد اشخاص حقوقی دولتی و یا عمومی غیر دولتی در مواردی که اعمال حاکمیت می کنند، اعمال نمی شود.»

«ماده ۱۴۳- در مسؤولیت کیفری اصل بر مسؤولیت شخص حقیقی است و شخص حقوقی در صورتی دارای مسؤولیت کیفری است که نماینده قانونی شخص حقوقی به نام یا در راستای منافع آن مرتکب جرمی شود. مسؤولیت کیفری اشخاص حقوقی مانع مسؤولیت اشخاص حقیقی مرتکب جرم نیست.» «ماده ۷۴۷- در موارد زیر، چنانچه جرایم رایانه ای به نام شخص حقوقی و در راستای منافع آن ارتکاب یابد، شخص حقوقی دارای مسؤولیت کیفری خواهد بود:

الف) هرگاه مدیر شخص حقوقی مرتکب جرم رایانه ای شود.

ب) هرگاه مدیر شخص حقوقی دستور ارتکاب جرم رایانه ای را صادر کند و جرم بوقوع پیوندد.

ج) هرگاه یکی از کارمندان شخص حقوقی با اطلاع مدیر یا در اثر عدم نظارت وی مرتکب جرم رایانه ای شود.

د) هرگاه تمام یا قسمتی از فعالیت شخص حقوقی به ارتکاب جرم رایانه ای اختصاص یافته باشد.

تبصره ۱- منظور از مدیر کسی است که اختیار نمایندگی یا تصمیم گیری یا نظارت بر شخص حقوقی را دارد. تبصره ۲- مسؤولیت کیفری شخص حقوقی مانع مجازات مرتکب نخواهد بود.»

۲۷. گزینه (۲)

با استناد به مواد ۵۴۱ و ۵۴۳ قانون مجازات اسلامی که مقرر می‌دارد: «ماده ۵۴۱- هرگاه در اثر یک ضربه یا هر رفتار دیگر، آسیب های متعدد در اعضای بدن به وجود آید چنانچه هریک از آنها در اعضای مختلف باشد یا همه در یک عضو بوده ولی نوع هر آسیبی غیر از نوع دیگری باشد و یا از یک نوع بوده ولیکن در دو یا چند محل جداگانه از یک عضو باشد، هر آسیب دیه جداگانه دارد.»

«ماده ۵۴۳- در صورت وجود مجموع شرایط چهارگانه ذیل، دیه آسیب های متعدد تداخل می کند و تنها دیه یک آسیب ثابت می شود:

الف- همه آسیب های ایجاد شده مانند شکستگی های متعدد یا جراحات متعدد از یک نوع باشد.

ب- همه آسیب ها در یک عضو باشد.

پ- آسیب ها متصل به هم یا به گونه ای نزدیک به هم باشد که عرفاً یک آسیب محسوب شود.

ت- مجموع آسیب ها با یک رفتار مرتکب به وجود آید.»